

Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut

10.3.2017

Liikenne- ja viestintäministeriökirjaamo@lvm.fieeva.ovaska@lvm.fikaisa.kuukasjarvi@lvm.fi**Imatran kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi yksityistielaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeksi**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa yksityistielain kokonaisuudistuksen luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle yksityistielaksi ja siihen liittyviksi laeksi.

Yksityistielain kokonaisuudistuksen tavoitteena on nykyaikainen ja selkeä yksityistielaki, joka antaisi hyvät edellytykset yksityistieverkoston kehittämiseksi ja ylläpidolle. Lakiuudistuksella pyritään mahdollistamaan uudenlaista elinkeinotoimintaa lisäämällä ammattimaisuutta yksityisteiden tienpitoon. Samalla turvattaisiin elinkeinoelämän kuljetusten ja yksityisteiden varrella sijaitsevan asutuksen edellyttämä liikkuminen varmistamalla tienpidon tarpeeksi korkea taso. Uusi yksityistielaki korvaisi vuonna 1963 voimaan tulleen lain yksityisistä teistä. Lakiluonnosehdotus on luettavissa liikenne- ja viestintä ministeriön sivuilta osoitteesta www.lvm.fi.

Seuraavassa on poimittu joitakin muutosehdotuksia verrattuna voimassa olevaan yksityistielakiin.

Tiekunta

- Tiesakkaat voisivat perustaa tiekunnan päätöksellään, jos tieoikeudet on jo perustettu ja tie on olemassa oleva tie, tiekunnalla olisi perustamisesta ilmoitusvelvollisuus maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin.
- Elinkeinonharjoittajalle voitaisiin myöntää pysyvä tieoikeus.
- Tienpitoa varten tiekunta päättäisi tiemaksuista, käyttömaksuista ja perusmaksusta, perusmaksu olisi pystyttävä todentamaan.
- Tiekunta voisi valtuuttaa ulkopuolisen hoitamaan hallintoa ja tienpitoa enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan, se olisi myös hoitokunnan tai toimitsijan toimikausi.
- Tiekunnalla olisi mahdollisuus ”päättää sähkö- ja viestintäjohtojen ja muiden kiinteistön käyttöä palvelevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta tiealueelle”.
- Tiekunnan päätöksistä valitetaan maa- ja metsätalouden ministeriöön.

Kunta

- Kuntien tielautakunnat lakkaisivat.

Imatran kaupunki
Virastokatu 2, 55100 Imatra

Vaihde: 020 617 111
Faksi: 020 617 2001
Sähköposti: kirjaamo@imatra.fi

Internet: www.imatra.fi

Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut

10.3.2017

- Kiinteistörekisteriä pitävä kunta voisi halutessaan päättää, että kunta tekee asemakaava-alueella yksityistieoimitukset (vertaa kohta maanmittauslaitos).
- Kunnan tulisi ottaa hoitoonsa asemakaava-alueella sijaitseva tai sinne johtava yksityistie, jos sen liikenne huomattavasti lisääntyy kaavan toteuttamisen seurauksena. Jos kadunpitopäätöstä ei olisi tehty viiden vuoden kuluessa asemakaavan hyväksymispäätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta, tiekunta tai osakas voisi vaatia uutta arviointia viiden vuoden välein.
- Kunnat voisivat halutessaan avustaa tiekuntia.
- Tieoikeus yksityiseen tiehen voitaisiin myöntää valtiolle, maakunnalle ja kunnalle tien yleistä käyttöä varten.
- Kunnat voisivat halutessaan perustaa yksityistieasioita käsittelevän neuvonta- ja sovitteluelimen tai tarjota muutoin neuvonta- ja sovittelu- ja palveluita yksityistieasioissa (vertaa maakunta).

Maakunta (tulevan maakuntalain tarkoittamana)

- Maakunnat myöntäisivät vuosittain valtion talousarviossa olevan yksityisteiden avustamiseen tarkoitetun määrärahan perustetuille tiekunnille, joiden rekisteritiedot ovat ajan tasalla yksityistierekisterissä.
- Maakunnat voisivat halutessaan perustaa yksityistieasioita käsittelevän neuvonta- ja sovitteluelimen tai tarjota muutoin neuvonta- ja sovittelu- ja palveluita yksityistieasioissa (vertaa kunta).

Valtion lupa- ja valvontavirasto (tulevan maakuntalakiin liittyvänä)

- Valtion lupa- ja valvontavirasto voisi hakemuksesta tehostaa tien rakentamista ja tienpitoa koskevia toimenpiteitä koskevaa päätöstä tai tuomiota teettämishallalla.
- Hallinnollisina pakkokeinoina olisi uhkasakko ja teettämishukka.

Maanmittauslaitos

- Maanmittauslaitos tekisi yksityistieoimitukset.
- Maanmittauslaitos pitäisi jatkossakin yksityistierekisteriä osana kiinteistö-tietojärjestelmää.
- Kuntien tekemät kadunpitopäätökset tulisi lähettää kiinteistörekisterin-pitäjälle.

Maaoikeus

- Tiekuunnan päätöksiin haettaisi muutosta maaoikeudesta.
- Yksityistieoimituksessa tehtyihin päätöksiin haettaisi muutosta maaoikeudesta.
- Perustevalitusten käsittely.

Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut

10.3.2017

Lausunto

Imatran kaupungin alueella on maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä 34 tiekuntaa, niiden yhteenlaskettu pituus on noin 60 km. Kaupunki ei ole avustanut tiekuntia.

Luonnosehdotus on pääosin nykyisen yksityistielain sisältöinen. Ehdotukseen on lisätty tiedossa olevia puutteita, siinä pyritään huomioimaan yksityisteiden muuttunut käyttö sekä tarpeet ja hyödyntämään tietoyhteiskunnan luomat mahdollisuudet.

Tiekuntien perustaminen osakkaiden välisellä sopimuksella edistää tiekuntien syntymistä. Tie kunta voi jatkossa päätöksellään siirtyä sähköisiin kokouksiin ja niistä tiedottamiseen, myös puhelinkokoukset tulisivat mahdollisiksi. Sähköisten palvelujen hyödyntäminen parantaa tiedonsaantia ja helpottaa ulkopaikkakuntalaisten mahdollisuuksia osallistua kokouksiin. Edellä mainitut muutokset alentaisivat tiekuntien hallintokuluja ja toivottavasti lisäisivät osallistumisaktiivisuutta.

Uuden lain myötä tie kunta voisi päättää sitä koskevista säännöistä. Joustavan, oikeudenmukaisen ja olosuhteet huomioivan käytännön luomiseksi olisi hyvä olla saatavilla sääntösuositus, kuten jo nyt on ”käsikirja yksityisteiden tiepidon osittelusta”, jotta ylilyönneiltä ja lainvastaisuuksilta vältyttäisiin.

Tiekunnan toimivaltaan ehdotetaan lisättäväksi mahdollisuutta päättää sähkö- ja viestintäjohtojen ja muiden kiinteistön käyttöä palvelevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta tiealueelle. Etenkin maanalaisten johtojen osalta tulisi varmistaa tiekunnan päätöksen saatavuus ja julkisuus. Tiekunnalla tai oikeudensaajalla tulisi olla velvollisuus ilmoittaa maanmittauslaitokselle yksityistierekisteriin merkittävänä tietona tiealueelle myönnettyistä oikeuksista johtojen pitämiseen sekä myös johtojen sijaintitiedot. Oikeus tulisi voimaan vasta, kun se on merkitty yksityistierekisteriin. Tiealueella kaivettaessa tulee aina tilata kaapelinäyttö, rekisterimerkintä ei korvaisi kaapelinäyttöä. Johtojen sijoittamista varten tulisi voida myöntää myös kunnalle oikeus yhdyskuntaa palveleville johdoille ja laitteille. Jos johtojen pitäminen vastaisi tieoikeutta, tulisi se huomioida myös yksityisteiden tiepidon osittelun käsikirjassa.

Kuntien tielautakunnat poistuisivat ja niille kuuluva toimivalta siirtyisi maanmittauslaitokselle (tietoimitukset), maa- ja metsätalouden osastolle (muutoksenhaku) ja tulevalle maakuntahallinnolle (sovittelu, neuvonta, avustukset, ohjaus).

Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut

10.3.2017

Tielautakunnan toimitukset perustuvat erityislainsäädäntöön, jota jo nyt maanmittauslaitos soveltaa yksityistietoimituksissa ja yksityistietoimituksessa tehtyyn ratkaisuun haetaan muutosta maa- ja metsätalouden laeista. Toimivallan siirto on näiltä osin perusteltua.

Maakunnat ja kunnat voisivat perustaa yksityistieasioita käsittelevän neuvonta- ja sovitteluelimen tai he voisivat tarjota muutoin neuvonta- ja sovittelupalveluita. Palvelu olisi myös mahdollista järjestää kuntien yhteisenä palveluna. Ehdotetun ratkaisun myötä yksityistieasiantuntijien ohjaus ja asiantuntijuus tulisi keskittymään maakuntahallintoon valtion avustusten jakamisen takia. Kunta on kuitenkin paras asiantuntija alueensa liikenneyhteyksien osalta ja niiden ylläpitäminen ja kehittäminen on kunnan etujen mukaista. Jos maakuntahallinnon toiminta keskittyy maakuntakeskuksiin, niin keskusten ulkopuoliset kunnat joutuvat harkitsemaan kunnallisena palveluna sovittelu- ja neuvotteluelimiä, tästä voi syntyä päällekkäisyyttä. Julkisen hallinnon asiakaspalvelussa ja sähköisten verkkopalvelujen tarjonnassa tulisi noudattaa ”yhden osoitteen periaatetta”, jotta neuvonta ja ohjaus olisivat helposti saatavilla ja alueellisesti yhdenmukaista. Kunnan tiedonsaantioikeus alueensa yksityistieavustuksista tulee varmistaa. Maakunta olisi velvollinen ilmoittamaan kunnalle kunnan alueella olevia tiekuntia koskevista päätöksistä.

Yksityistietoimituksessa olisi mahdollista asettaa yksityistien varteen rakennuskielto liikenneturvallisuuden niin vaatiessa. Kielto koskisi uuden rakennuksen rakentamista 12 metriä lähemmäksi tietä ilman maakunnan lupaa. Kunnan rakennusvalvonta viranomaisena myöntää alueellaan rakennusluvut, joten heidän tulisi tietää asetetusta rakentamiskiellosta. Asetetut rakentamisrajoitukset tulisi merkitä kiinteistörekisteriin ja ne tulisivat voimaan vasta kun ne on merkitty kiinteistörekisteriin.

Kiinteistönmuodostamislain mukaan kunnalle tiedotetaan kaikista kunnan alueella tehtävistä kiinteistötoimituksista ja sama käytäntö tulisi jatkua myös kaikkien yksityistietoimitusten osalta.

Kunta olisi velvollinen ottamaan hoitoonsa asemakaava-alueelle johtavan yksityistien, mikäli yksityistien liikenne lisääntyy huomattavasti, kun asemakaavaa toteutetaan. Tässä asiassa kuntaa valvoisi jatkossa valtion lupa- ja valvontavirasto, joka voisi uhkasakolla velvoittaa kunnan täyttämään velvollisuuden ottaa tienpito hoitaakseen.

Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut

10.3.2017

Kadunpitopäätökset tulisi lähettää kiinteistörekisterinpitäjälle. Sillä varmistettaisiin, että lakanneet tieoikeudet poistetaan kiinteistörekisteristä ja yksityisrekisterin tiedot ovat ajan tasalla ja tiekunta on oikeutettu saamaan avustuksia.

Lisätietoja antaa tarvittaessa toimitusinsinööri Lea Jääskeläinen, puhelinnumero 020 6174429 tai sähköpostiosoite lea.jaaskelainen@imatra.fi.

Topiantti Äikäs
Kaupunkikehitysjohtaja

Oheismateriaali

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi
Luonnos 25.1.2017 Hallituksen esitys eduskunnalle yksityistieläiksi ja eräiksi
siihen liittyviksi laeksi

